

palkkatyö ja vapaaehtoistoiminta – tyyntä ja tyrskyjä?

webinaari 10.10.2019
Invalidiliitto

Vesa Salmi

KUKA VESA SALMI?

- Työnohjaaja, työyhteisökehittäjä, kouluttaja
- SOSTE:ssa 2013-2019: järjestöjen / yhdistysten strategioihin, työnjakoihin ja toimintakulttuureihin liittyviä konsultaatioita
- Lisätietoja:
- www.vesasalmi.net

ESITYKSEN SISÄLTÖÄ

- Yhdistysten autonomia, yhdistymisvapaus — mitä siitä seuraa?
- Hallituksen jäsenen vastuu
- Luottamusjohdon (≈ vapaaehtoisten) ja työntekijöiden välinen suhde
- Työntekijöiden ja vapaaehtoistoimijoiden välinen suhde
- Valta yhdistyksessä: jäsenet – luottamushenkilöt – palkkatyön ja vapaaehtoistyön tekijät
- Työyhteisön (tai muun yhteiseen päämäärään tähtäävän yhteisön) osatekijät janiiden välinen suhde

Järjestöautonomia

- ▶ Yhdistyslain lähtökohtana on yhdistysten riippumattomuus
 - ▶ perustuslain yhdistymisvapaudesta seuraa, että yhdistyksen on voitava laajasti päättää, miten se järjestää sisäisen toimintansa
 - ▶ Kaikki toiminta/päätöksenteko ei kuitenkaan ole ”täyden autonomian” piirissä; pakottavia säännöksiä mm. jäsenten vähemmistön ja sivullisten suojaksi
-

Yhteisömuotojen "perälaudat"

- ▶ Osakeyhtiö - raha
- ▶ Säätiö - rahan käyttötarkoitus
- ▶ **Rekisteröity yhdistys -
yhdistysten jäsenten ajama
idea tai aate, jonkin
ihmisryhmän etu**

TYÖNTEKIJÄN ASEMAA KOSKEVIA NÄKÖKOHTIA

- Työoikeuden pelisäännöt koskevat yhdistyksiä samalla tavalla kuin muitakin työnantajia.
- Yhdistys päättää säännöissään tai hallituksen päätöksillä, kuka toimii työnantajan edustajana (toimitusjohtaja tai muu johtava työntekijä, koko hallitus tai hallituksen puheenjohtaja tai johtoryhmä).
- Hallituksella on joka tapauksessa valvontavalta.
- Huom. mm. tasapuolisen kohtelun vaatimus, Tasa-arvolaki, Yhdenvertaisuuslaki
- Sopimukset: myös suullinen sopimus on sitova, kirjallinen on pääsääntö.

HALLITUKSEN JÄSENEEN VASTUU

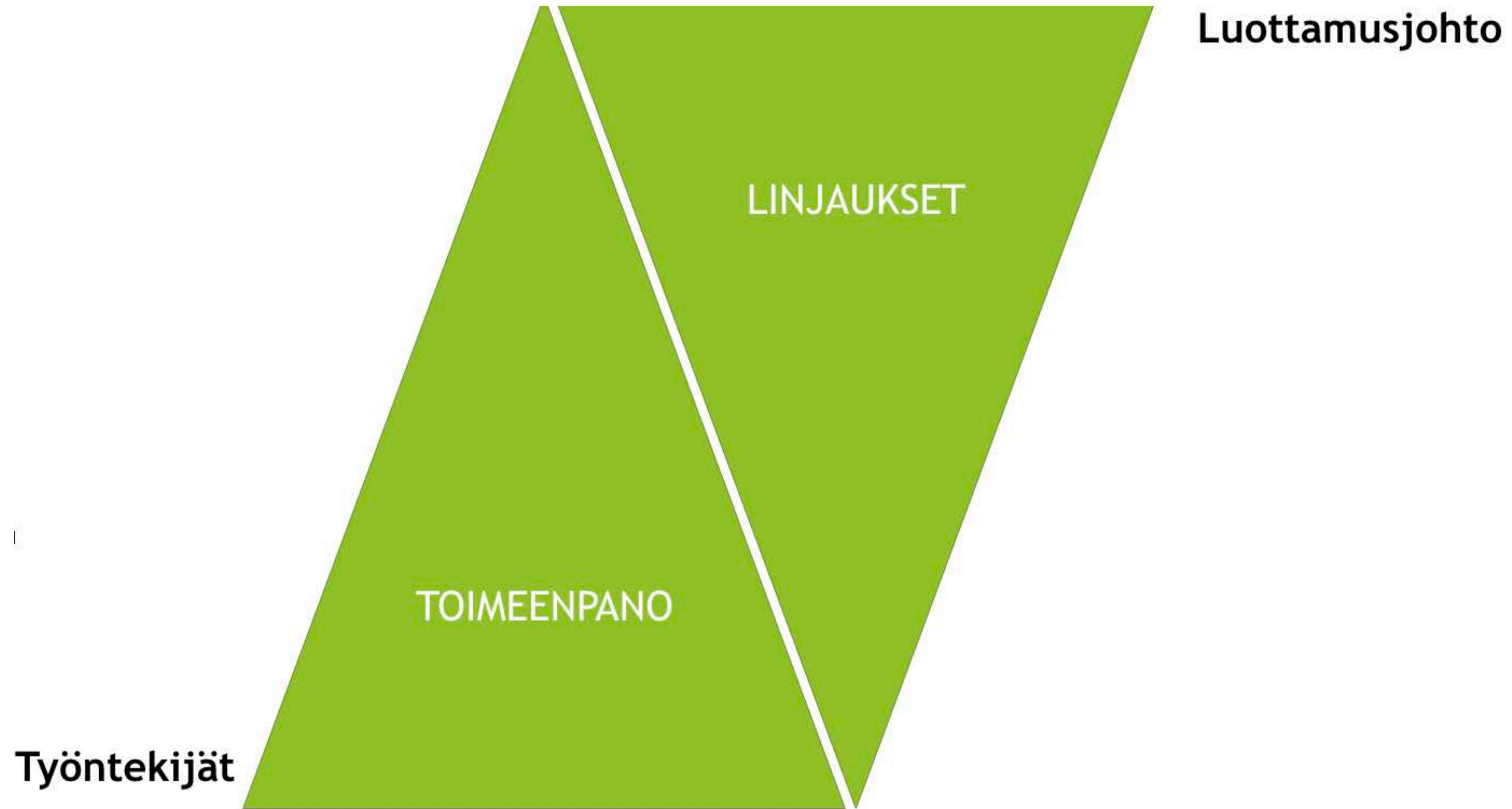
- Yhdistyslaki, 39 §: ”Hallituksen jäsen ja yhdistyksen toimihenkilö on velvollinen korvaamaan vahingon, jonka hän on toimiessaan tahallisesti tai tuottamuksesta aiheuttanut yhdistykselle. Sama koskee tätä lakia tai yhdistyksen sääntöjä rikkomalla yhdistyksen jäsenelle tai muulle aiheutettua vahinkoa” (korostukset VS)
 - Vahinko: taloudellisesti määriteltävissä, syy-yhteys hallituksen (jäsenen) virheeseen
 - Tuottamus: virheet tai laiminlyönnit, joissa hallitus rikkoo normaalia huolellisuusvelvoitetta toimimatta kuitenkaan tahallisesti väärin

Yhdistyksen sisäisten sopimusten ja pelisääntöjen merkitys!

HALLITUKSEN JÄSENEEN VASTUU

- Vahingonkorvauslaki:
 - 2 luku1§:”Vahingonkorvausta voidaan sovitella, jos korvausvelvollisuus harkitaan kohtuuttoman raskaaksi ottaen huomioon vahingon aiheuttajan ja vahingon kärsineen varallisuusolot ja muut olosuhteet. Jos vahinko on aiheutettu tahallisesti, on kuitenkin täysi korvaus tuomittava, jollei erityisistä syistä harkita kohtuulliseksi alentaa korvausta.” (korostukset VS)

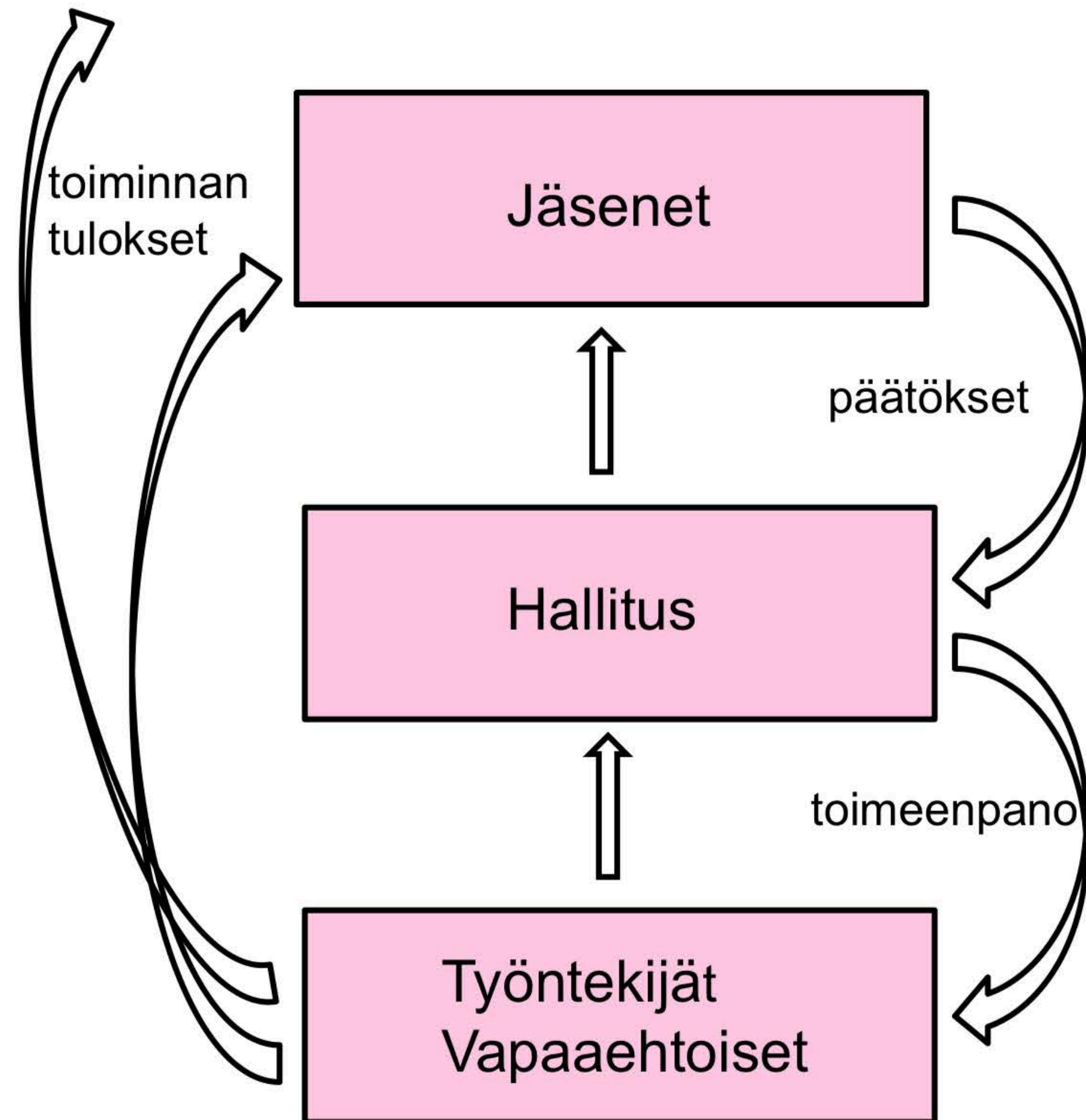
Hallitus linjaa — työntekijät toteuttavat

Palkkatyön ja vapaaehtoistyön tekijöiden välinen suhde

- ▶ “Vapaaehtoistyö” — “vapaaehtoistoiminta”?
- ▶ Sama eetos, sama perustehtävä — eri lähtökohdat ja raamit toiminnassa
- ▶ Mitä odotuksia, toiveita, vaatimuksia kohdistuu
 - ▶ vapaaehtoistoimijoihin?
 - ▶ työntekijöihin?

Valta, vastuu ja toiminta yhdistyksessä

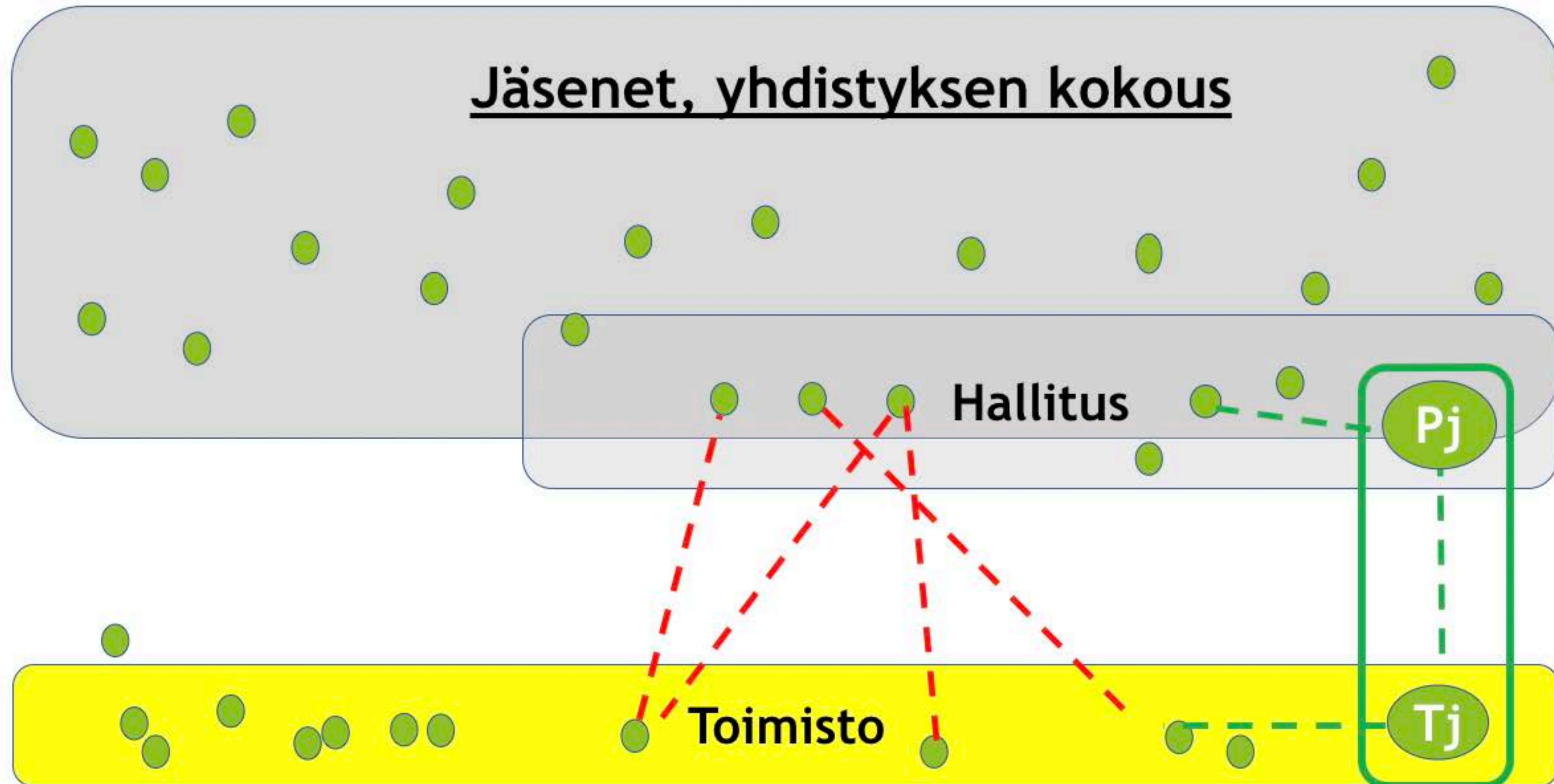

VALTA – päätöksenteko,
aktiivisuus

VASTUU – toimeenpanija,
ohjaus ja valvonta

TOIMINTA – toiminta jäsenistön
ja muiden hyväksi

Yhdistyksen toimijat ja niiden väliset suhteet

Työyhteisön, tai muun yhteiseen päämäärään tähtäävän yhteisön osatekijät

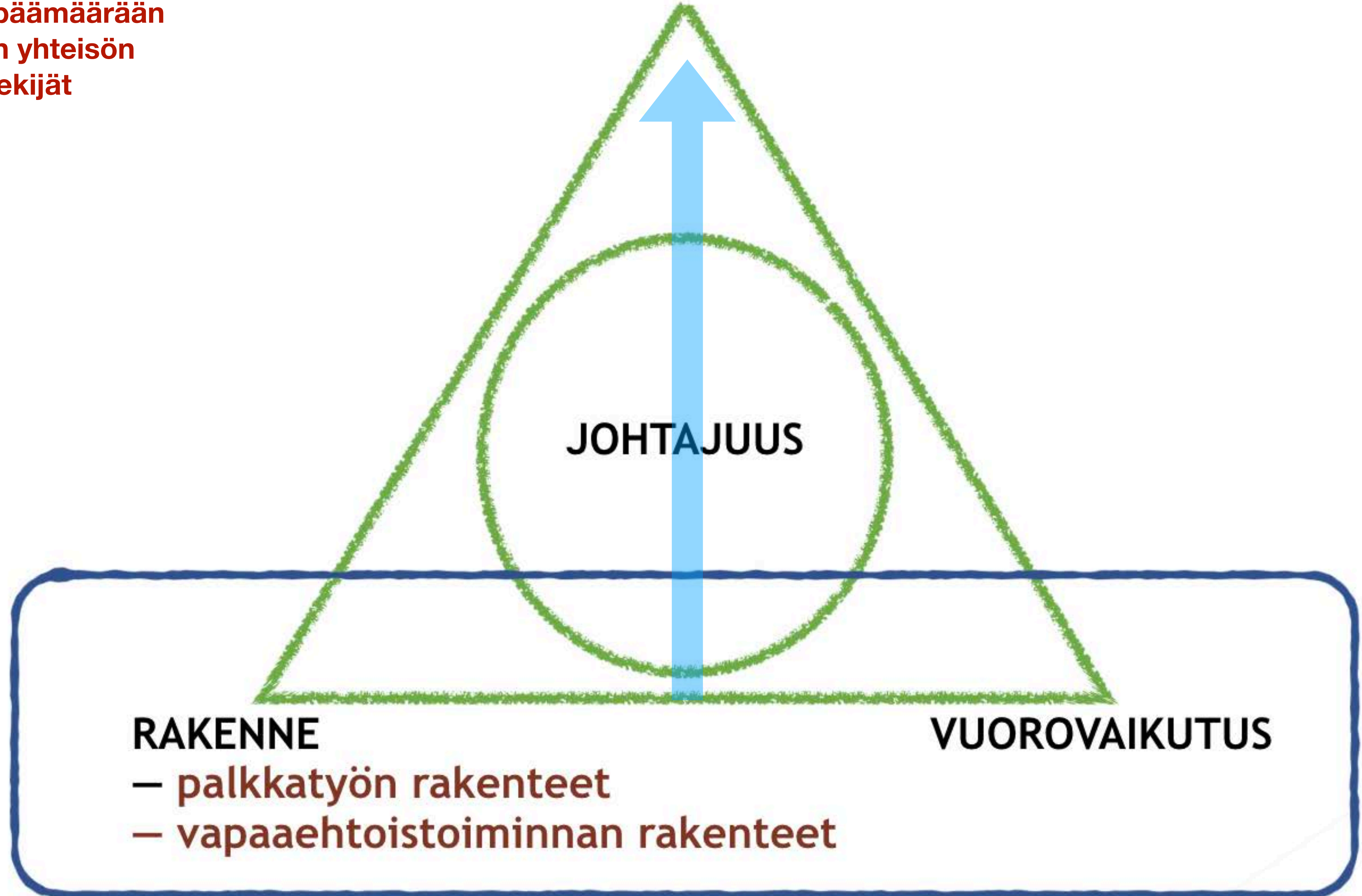
PERUSTEHTÄVÄ

JOHTAJUUS

RAKENNE

- palkkatyön rakenteet
- vapaaehtoistoiminnan rakenteet

VUOROVAIKUTUS

Yhdistyksen hallitus

Tärkeimpiä työsuhteessa sovellettavia lakeja ovat:

- työehtosopimuslaki
- työsopimuslaki
- työaikalaki
- vuosilomalaki
- työntekijäin eläkelaki
- laki työnantajan sosiaaliturvamaksusta
- työterveyshuoltolaki
- työturvallisuuslaki
- laki yksityisyyden suojasta työelämässä
- henkilötietolaki
- sähköisen viestinnän tietosuojalaki
- yhdenvertaisuuslaki
- laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta
- laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä

□

Muista:

- Sopimukset ja normit kannattaa kirjata tyvenen aikana - yhdistyslaki tai muu lainsäädäntö ei sellaisenaan usein auta ”häätätilanteessa”
- Sekä vapaaehtoisia ja työntekijöitä tarvitaan, kaikkien panos on roolista riippumatta yhtä arvokas. Samalla on syytä aina muistaa että heidän oikeutensa ja velvollisuutensa määritellään eri lähtökohdista käsin.

Kiitos!

www.vesasalmi.net
vesa@vesasalmi.net
040 820 3302